



Referat af Skovrådets 2. møde den 9. maj 2005

Dagsorden for mødet:

1. **Godkendelse af referater** - fra rådets 1. møde den 9. november 2004, og ekstraordinære møde den 21. januar 2005.
2. **Skovlov**
 - Orientering om sager vedrørende golfbaner i fredskov.
 - Udkast til vejledning om Skovlovens § 11 - bygninger, anlæg, terrænændringer og affald. Udkastet vedlægges.
 - Orientering og drøftelse om praksis for udstykning af parcellskove.
3. **Status for arbejdet i udvalget om skovbrugets rammevilkår.**
4. **Orientering om status for stormfaldsordningen, vandlagring m.m.**
5. **Tilskud til skov.**
 - Udkast til tilskudsordning for bæredygtig skovdrift.
 - Konsulentordningen - brev fra Skovdyrkerforeningerne om justering af ordningen.
 - Ansøgning om støtte til udgivelse af særnummer af Dansk Skovforenings Tidsskrift om naturnær skovdrift.
 - Status for skovrejsningen.
6. **Natura 2000 – status for kortlægningen.**
7. **Musegift i skovbruget** - Miljøministerens svar af 21. december 2004 på spørgsmål S. 1309 vedlægges og notat om emnet fra Skov & Landskab.
8. **Orientering fra Skovrådsmedlemmerne og Skov- og Naturstyrelsen.**

I mødet deltog:

Niels Elers Koch	Formand
Mogens R. Brandt	Skovdyrkerforeningerne
Asger Olsen	Hedeselskabet
Hans Malta Hedegaard	Dansk Skovforening
Jens Kristian Poulsen	Dansk Skovforening
Karen Post	Dansk Landbrug
Tove Ryding	Nepenthes
Henrik Wejdling	Dansk Ornitologisk Forening
Trine Skov	Friluftsrådet
Thomas Færgeman	Danmarks Naturfredningsforening
Linda Bruhn Jørgensen	Danmarks Naturfredningsforening
Vivian Kvist Johannsen	Skov & Landskab

Følgende medlemmer deltog ikke:

Jacob Andersen	Verdensnaturfonden
Jette Baagøe	Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd
Helle Steen Nielsen	Dansk Træindustri

Fra sekretariatet deltog Jens Peter Simonsen, Agnete Thomsen, Thomas Vestergaard Nielsen (Pkt. 5), Frans Richard Bach (referent).

Klosterhedens Statsskovdistrikt var vært for arrangementet.

1. Godkendelse af referat.

Foranlediget af Hans M. Hedegaard præciseres det nu på side 4 i referatet fra 9. november, at "Det blev påpeget, at der *i udkastet* stilles store krav.....". Nedenfor ændres formuleringen "....." og at det kan tale for ikke at udelukke tilskud til....." til "...og at det ikke bør udelukke tilskud til.....".

Referaterne af møderne den 9. november 2004 og 21. januar 2005 er herefter endeligt godkendte.

2. Skovlov

Orientering om sager vedrørende golfbaner i fredskov.

På baggrund af den store interesse for at anlægge golfbaner gennemgik Agnete Thomsen en række afgørelser, som Skov- og Naturstyrelsen har truffet om golfbaner i skov. Langt de fleste sager har været gennem en proces med dialog mellem styrelsen og ansøgeren, inden der er fremsendt ansøgning. Praksis er ved at blive fastlagt, og Skovrådet drøftede principperne i de hidtil truffne afgørelser:

- Helhedsbetragtningen gælder projektområdet, og derfor også kun den skov, som ønskes inddraget i projektet. Der tages således ikke hensyn til, om der evt. findes anden lignende eller bedre skov andre steder i nærområdet eller kommunen. Men der kan godt stilles krav til erstatningsskoven.
- Den skov, der inddrages, må ikke besidde væsentlige kvaliteter. Ganske almindelig skov, hvad enten det er nåleskov eller løvskov, vil i langt de fleste tilfælde besidde sådanne kvaliteter. Der vil derfor normalt ikke blive givet tilladelse til at rydde store dele af en sådan skov til golfformål. Lang skovkontinuitet er i sig selv en væsentlig værdi.
- I de tilfælde hvor styrelsen har forholdt sig positivt til rydning af store arealer eller større arealer med fredskov til golfformål, har det været arealer der f.eks. var ubevoksede, var lagt ud til juletræer og pyntegrønt, eller var bevokset med træer i misvækst. Eller det har været arealer, der indenfor de seneste år var tilplantet for første gang, og hvor træerne ikke havde nået en højde på over 5 m.

./ Der er en enkelt afgørelse, der er påklaget til Naturklagenævnet. Afgørelsen er nu truffet og vedlægges til orientering.

Der var nogenlunde enighed om den praksis, der er ved at tegne sig.

Udkast til vejledning om Skovlovens § 11 - bygninger, anlæg, terrænændringer og affald.

Agnete Thomsen gennemgik det udsendte udkast til vejledning. Der udarbejdes ikke nogen bekendtgørelse om arbejdsskure. Det skyldes formuleringen i loven, hvorefter ministeren skal godkende skurenes udseende og beliggenhed, men ikke udarbejde regler.

Der blev forespurgt om udkastets afsnit om ændret anvendelse af spejderhytter var i overensstemmelse med, at dette forhold reguleres af planloven, ikke af skovloven. Det blev undersøgt, og forklaringen er, at det af sammenhængen fremgår, at det drejer sig om allerede truffne afgørelser efter den gamle skovlov (dispensationer, hvor der kunne stilles vilkår). Sætningen lyder " Hvis der gives tilladelse til **ændring af vilkåret** om anvendelse af en eksisterende aftale om anvendelse af en eksisterende spejderhytte, bør der kun gives tilladelse til en ændret lignende anvendelse..."

Forespurgt blev det bekræftet, at arbejdsskure kun kunne have tag af pap eller naturmaterialer.

Der blev forespurgt, om det ikke ville være muligt at tillade 45° taghældning på arbejdsskurene, samt om overgrænsen for højden ikke var lige lille nok. Ændringerne var begrundet i ønsket om at kunne opbevare redskaber under taget. Der var også ønske om et lidt større udhæng, så man kunne opholde sig under dette.

Det blev bemærket, at det burde fremtræde som et arbejdsskur og ikke fremtræde med et mere privat præg. To eksempler blev drøftet under Skovrådets ekskursion. Her blev højden også drøftet, og der var enighed om, at det var OK at øge højden lidt f.eks. til 2,8 meter.

Foreløbig er der kun indgået et par ansøgninger vedr. arbejdsskure. Skovrådet vil følge udviklingen og tage emnet op igen, når der er yderligere erfaringer. Bl.a. blev det foreslået, at Skov- og Naturstyrelsen eventuelt på næste møde oplyser, 1) hvor mange spejderhytter og skovbørnehaver der er opført i henhold til de nye regler, 2) hvilke andre formål end skovbørnehaver og spejderhytter disse hytter tilgodeser og 3) hvor mange dispensationer der er givet til at opføre hytter, som ikke ligger inden for de udstukne rammer for sådanne hytter.

Det blev foreslået også at sende vejledningen i høring i Boligstyrelsen.

Orientering og drøftelse om praksis for udstykning af parcelskove.

Skovforeningen ønskede at drøfte styrelsens praksis ved udstykning af parcelskove, hvorefter to adskilte skovstykker, der tilhører samme ejer, men som er adskilt af et skovstykke med en anden ejer, betragtes som sammenhængende.

Agnete Thomsen gennemgik problematikken ved et eksempel. Lovens udgangspunkt er stadig et forbud mod udstykning. Styrelsens indstilling bygger på bemærkningerne til lovforslaget, der omtaler at forbuddet mod udstykning skyldes hensynet til ikke at besværliggøre mulighederne for adgang for friluftslivet unødigt. Indenfor parcelskove er der mulighed for at omfordele mellem ejerne af parcellerne.

Der er altid tale om konkrete afgørelser, hvor der nødvendigvis er tale om et skøn om, hvornår en areal er et fysisk sammenhængende skovstykke. De konkrete afgørelser kan naturligvis påklages til Naturklagenævnet. På mødet blev der vist eksempler på sådanne sager, hvor det er vanskeligt at afgøre om der er tale om sammenhængende skovstykker.

Flere fandt, at styrelsens praksis kunne få den uheldige konsekvens, at man ikke gennemfører skovrejsning, der kan binde arealer sammen, fordi det dermed vil påføre ejendommen (og måske naboejendommen) begrænsninger mht. udstykning. Styrelsens praksis vil give selv store skovområder delt på ganske få ejendomme status som parcelskove. Andre fandt hensynet til friluftslivet vigtigt og foreslog, at problemet kunne løses med fuld offentlig adgang. Styrelsen vil arbejde videre med problematikken.

Formanden konkluderede, at Skovrådet må følge udviklingen af praksis om udstykning.

3. Status for arbejdet i udvalget om skovbrugets rammevilkår.

Skov- og Naturstyrelsen oplyste, at der ville foreligge noget i løbet af maj.

Der var tilfredshed med rådets møde med udvalget.

(Udvalgets rapport er den 3. juni offentliggjort på Finansministeriets hjemmeside.)

4. Orientering om status for stormfaldsordningen, vandlagring m.m.

Vejledningen er nu på plads.

Der blev udtrykt utilfredshed med fristen for anmeldelse af stormfaldet (T2). Argumenterne for at ændre fristen kan lægges op i Stormrådet, men også forsikringssselskaberne skal overbevises.

Det kan være vanskeligt at overholde fristen til september, fordi noget træ vil ligge over i skoven. En stor del af stormfaldet er spredt fald. Også forsikringsselskaberne må have en interesse i en præcis opgørelse.

Udbetaling fra tabsforsikringen kræver, at alle skaderamte har foretaget endelig, detaljeret anmeldelse, idet der skal ske en forholdsmæssig erstatningsudbetaling, da forsikringsselskabets loft blev ramt.

De frister, der er i loven, gælder dog kun stormflod og ikke stormfald.

Der blev opfordret til, at en evt. ændring af fristerne ikke skader de skovejere, som allerede har meldt ind, men med mindre præcision.

Formanden kunne konkludere, at et enigt råd støtter ansøgningen til Stormrådet fra erhvervet om forlængelse af fristen til årsskiftet.

Der blev opfordret til åbenhed om aftalerne med savværkerne om vandlagring og forespurgt, hvorfor der etableres et lager på Sjælland, hvor det næppe vil gavne de private skove.

Formanden henviste denne diskussion til Handelsudvalget.

Lagre etableres på bar jord. Det er ikke lovligt at lagre i søer.

5. Tilskud til skov.

Udkast til tilskudsordning for bæredygtig skovdrift.

Thomas Vestergaard-Nielsen gennemgik det fremsendte udkast.

Ordningerne bygges op om retningslinierne for bæredygtig skovdrift, dvs. naturværdierne bliver et vigtigt element med naturnær skovdrift som den langsigtede vision.

Tilskuddet til grønne driftsplaner vil blive en procentdel af omkostningerne ved udarbejdelse af planerne.

Certificering indarbejdes ikke, men grønne driftsplaner forventes at kunne bidrage til certificering.

Tilskuddet til naturnær skovdrift er ikke direkte, men der er bl.a. tilskud til konvertering fra nål til løv.

Intensiv kultur indgår ikke. Det fandt flere uheldigt. Uden tilskud til intensive kulturer vil der ikke være økonomisk incitament til etablering af kvalitetsbevoksninger, og i disse tilfælde vil ekstensive kulturer med forringet vedkvalitet kun sjældent være et alternativ. Resultatet kan blive, at der i stedet plantes rødgran. Der blev også udtrykt betænkelighed ved satsernes størrelse. Lave satser vil medføre, at skovejere foretrækker at frasige sig tilskud.

Skov- og Naturstyrelsen påpegede, at det var et spørgsmål om at finde den rigtige balance. Der må ikke betales for meget, men heller ikke så lidt, at for få ønsker at modtage tilskud. Der kan kun ydes tilskud til det, der ikke umiddelbart er økonomisk fordelagtigt for skovejeren.

Endvidere vil der være tilskud til særlig drift bl.a. med henblik på Natura 2000 og udmøntning af Skovlovens § 25 om naturmæssig særlig værdifuld skov.

Der blev spurgt om, hvorfor der ikke er "bonus" for foryngelse indenfor rammerne af en grøn driftsplan, samt om hvorfor der ikke er et tillæg for pesticidfri etablering af holme. Skov- og Naturstyrelsen svarede, at foryngelsesordningen er koblet til den grønne driftsplan efter en anden model end de øvrige ordninger med krav om fastholdelse af det eksisterende areal med hjemmehørende træer som forudsætning for tilskud. Der kan i øvrigt ikke ydes det samme tillæg pr. ha for pesticidfri etablering af holme, da de kun dækker en mindre del af foryngelsesarealet.

Forespurgt om et loft på tilskud pr. ha eller pr. skov (udkastet side 4), synes et loft pr. ha at give mest mening.

Det blev bemærket, at ordningen med grønne driftsplaner fungerer godt i Sverige.

Planerne skal være frivillige og følge retningslinierne. De skal bl.a. fremme hjemmehørende træarter. Såfremt planen ikke anvendes, vil det være spildt, men højere tilskud vil give et incitament til at anvende den.

Det blev påpeget, at det vil være motiverende for ejeren at se det hele i en planmæssig sammenhæng, og at manglende anvendelse af planen også vil være spild for ejeren.

Der blev spurgt, hvorledes en isoleret statusdel ville kunne følge retningslinierne for bæredygtigt skovdrift. Her blev der henvist til f.eks. retningslinie nr. 10, som netop vedrører registrering.

Der var forslag om at give fuldt tilskud til driftsplanlægningen. 75% er næppe tilstrækkeligt, ej heller 80% til friluftsliv. Endelig kan det være vanskeligt at opgøre værdien af ejerens egen indsats, hvor ejeren selv gennemfører arbejdet.

Der var diskussion om, hvem der kan gennemføre nøglebiotopregistreringen, herunder om ejerens egen registrering ville give et tilfredsstillende resultat. Ville f.eks. rødlistearter komme med i tilstrækkeligt omfang. Idéen er ikke, at der skal ske en meget detaljeret registrering, men indsatsen skal bidrage til at bearbejde holdningen hos skovejere og andre involverede.

Det blev foreslået, at skovejere kunne samarbejde med lokale naturorganisationer.

Generelt frygter en del skovejere offentlig fokus på meget detaljerede oplysninger om naturværdierne på deres ejendomme. Det vil dog primært være et problem, hvis der er krav om offentliggørelse af planerne.

Udkastet blev rost for at finde en fin balance f.s.v. angår detaljeringsgraden ved beskrivelse af biotopyper, rødlistearter m.m.

Der blev spurgt til, hvorfor der generelt ikke må konverteres fra løv til nål. Det må skulle ses i en større sammenhæng, hvor det i en række tilfælde kan være hensigtsmæssigt at konvertere enkelte arealer fra løv til nål. Der kan være ejendomme, hvor løvtræandelen allerede er meget høj, hvor der ikke er noget behov for at øge denne yderligere.

Problemet er imidlertid, at der kan forekomme krydskonvertering, dvs. at nåleskovsarealet flyttes rundt og viger for løvskov, hvor dette kan ske med tilskud. Det blev bemærket, at dette kunne kontrolleres, hvis der ved aftalens indgåelse blev redegjort for, hvilke arealer der i aftaleperioden vil blive konverteret fra løv til nål. Desuden kunne meget små tilskud medføre, at der kun blev søgt om det, der skulle gøres alligevel. Der var endvidere betænkelighed ved, at juletræ- og pyntegrøntproduktion ikke kan indgå i planen.

Hegning blev diskuteret, hvor flere bemærkede, at tilskuddet på 15 kr/m til hegning er for lavt i områder med kronvildt og dåvildt samt ved hegning af holme. Hegning er en forudsætning for naturnær skovdrift. Måske kunne der søges til fælles hegning af flere holme samtidig.

Formanden konkluderede, at der næppe bliver enighed om alle punkter. Der synes dog at være enighed om vigtigheden af hegning, og han bad Skov- og Naturstyrelsen overveje dette yderligere. Medlemmerne blev bedt om inden en uge at fremsende yderligere skriftlige kommentarer til udkastet.

Konsulentordningen - brev fra Skovdyrkerforeningerne om justering af ordningen.

Mogens Brandt redegjorde for Skovdyrkerforeningernes ønske om, at tilskudsrammen til konsulentordningen blev sat i vejret, og de maksimalt tilladte besøgsfrekvenser sat ud af kraft, for derved at honorere et øget rådgivningsbehov efter stormfaldet.

Andre så hellere, at midlerne til konsulentordningen blev anvendt til konkrete projekter.

Der var enighed om, at rådet kunne anbefale, at besøgsfrekvenserne hæves, uden at der tilføres yderligere ressourcer.

Ansøgning om støtte til udgivelse af særnummer af Dansk Skovforenings Tidsskrift om naturnær skovdrift.

Thomas Vestergaard-Nielsen forklarede, hvad konsulentordningens midler kan anvendes til.

Der fulgte en diskussion om, hvorfor Skov- og Naturstyrelsen overhovedet forelagde sagen for Skovrådet, om det ikke kunne finansieres over "praksisnære forsøg", og hvad styrelsen i øvrigt gjorde for at formidle naturnær skovdrift, herunder de frivillige retningslinier.

Der er en SkovInfo på vej om de frivillige retningslinier.

Sagen forelægges rådet, fordi det skal finansieres med konsulentmidler og der dermed er sammenhæng med det forrige punkt.

Flere fandt det vigtigt, at publikationen blev tilgængelig på nettet for alle professionelle, skovejere m.v., således at enten skulle dette krav følge med finansieringen, eller også skulle der ikke finansieres.

Skov- og Naturstyrelsen lagde vægt på, at publikationen skulle være en del af den samlede formidlingsindsats, og dette særnummer var så langt fremme, at det gav mulighed for hurtigt at udsende relevant information – men mere ville følge senere.

Formanden konkluderede, at der var tilslutning til at støtte særnummeret over konsulentordningen.

Status for skovrejsningen.

Agnete Thomsen redegjorde for, at der er kommet mange skovrejsningsansøgninger. Af årets Finanslovsbevilling er der afsat ca. 53 mill. kr. til tilskud til privat skovrejsning inkl. medfinansiering fra EU. Skovrejsningen er nu i højere grad på vej ind i neutralområder.

Der blev spurgt, om der ikke også ville komme penge fra overførsler fra tidligere år. Det blev bekræftet. Der vil sandsynligvis være penge til de mange ansøgninger i 2005.

6. Natura 2000 – status for kortlægningen.

Agnete Thomsen redegjorde for, at opgaven vil starte med registrering af store private arealer over hele landet. Styrelsen regnede med at kunne afslutte 30% af kortlægningen i 2005 og resten i 2006.

Indsatsen vil blive koordineret med amternes indsats i det åbne land.

De tekniske anvisninger er sendt til rådets medlemmer. Der er udarbejdet programmel og indkøbt særligt IT udstyr (Tablet-PC'er til anvendelse i felten) for at effektivisere indsatsen.

Der er iværksat et tilstandsvurderingsprojekt om, hvorledes tilstanden i Natura 2000 områderne vurderes baseret på de indsamlede data.

Det blev berørt, hvorledes arter indgår i registreringen. Der indsamles oplysninger om områderne, og arter indgår desuden i udpegningsgrundlaget. Nye forekomster vil komme med ved revisioner af udpegningsgrundlaget.

Der blev spurgt om baggrunden for registrering af kvælstofdepositionen i skovene. Svaret var, at det påvirker skovene. Danmarks Miljøundersøgelser undersøger, hvilken effekt det har.

Det blev også med henvisning til de tekniske anvisninger bemærket, at rødgran og andre nåletræarter ikke nødvendigvis er invasive. Det blev oplyst, at det kun drejede sig om selvsåede træer, og det blev foreslået at tage emnet op i forbindelse med tilstandsvurderingen og genoptage diskussionen under et senere møde.

Der blev spurgt til, om det var korrekt, at der ved udpegningen af naturtyper står "hvis en kulturskov er uden plantagekarakter og rummer karakteristisk bundflora, sjældne arter eller arter af fællesskabsbetydning". Burde der ikke stå "eller" i stedet for "og". Sætningen er korrekt som den står, men der er en del fortolkning forbundet med begrebet "plantagekarakter".

I forlængelse af punktet gjorde Frans Richard Bach rede status for naturmæssig særlig værdifuld skov iflg. skovlovens § 25. Der er indkaldt til møde i rådets undergruppe om emnet med henblik på at afklare, hvilken skov der kan betragtes som naturmæssig særlig værdifuld. Derpå vil der baseret på en gennemgang af kendt materiale blive udarbejdet en bruttoliste.

7. Musegift i skovbruget

Skov & Landskab og DOF havde forud for mødet udvekslet kommentarer til et notat om Bromadiolon udarbejdet af Skov og Landskab. Denne kommunikation var udleveret til rådet.

DOF redegjorde for sin bekymring for anvendelsen af Bromadiolon, og fandt det interessant, hvis rodenticider helt kunne indgås. Andre metoder ville kunne anvendes, f.eks. flere fuglekasser og undergange (passager) under hegn, så rovdyr får adgang til arealet. Der vil være behov for mere viden om disse muligheder.

Andre gjorde opmærksom på, at der er et reelt behov for musebekæmpelse i forbindelse med dyrkning af løvtræ.

8. Orientering fra Skovrådsmedlemmerne og Skov- og Naturstyrelsen.

Jens Peter Simonsen orienterede om, at Skov- og Naturstyrelsens handlingsplan for naturnær skovdrift nu var færdig og ville blive fremsendt til rådet.

Endvidere ville man snarest udpege det firma, der skal stå for certificeringen af statsskovene, hvorefter indsatsen vil komme i gang til efteråret.

Agnete Thomsen orienterede om, at FN's Skovforum (UNFF) netop stod for at skulle afholde sit femte møde, som bl.a. skulle drøfte muligheden for en bindende skovkonvention, samt hvordan UNFF kunne bidrage til implementering af de såkaldte Millenium Development Goals om bæredygtig udvikling.

Endvidere blev det oplyst, at EU udarbejder på en ny skovstrategi, som vil få form af en handlingsplan for bæredygtig skovdrift.

Næste møde afholdes i november. Skov- og Naturstyrelsen udsender mødekort.